

VERSLO ETIKOS STANDARTAI

Mūsų visuotinis įsipareigojimas būti sąžiningais

James K. Kamsicko pranešimas

Mieli kolegos,

Organizacijai augant, vienas dalykas, kuris niekada nepasikeis, yra mūsų įsipareigojimas vykdyti veiklą, laikantis aukščiausių etikos standartų.

Įmonės vystymosi laikotarpiu turėjome aiškia viziją ir vertybes, kurios rodo, kas esame ir ką remiame kaip organizacija. Mūsų *Verslo etikos standartai* nustato metodus, kuriais remiantis yra atliekamos operacijos. Tai apima įvairius dalykus, pradedant pagarba darbo vietoje ir įmonės turto naudojimu, bei baigiant dovanomis ir interesų konfliktais ir konfidencialios informacijos apsauga. Tai taikoma visiems darbuotojams visame pasaulyje, nustatant lūkesčius, kad visose darbo veiklose, nepaisant verslo vykdymo vietos ar sunkumų versle, turi būti laikomasi mūsų standartų.

Prašome atidžiai perskaityti šiuos standartus ir jų laikytis kartu su mūsų politikos ir įstatymų nuostatomis. Jei turite klausimų, šiame dokumente pateikiamos nuorodos ir informacija apie kitus kontaktinius asmenis. „Dana“ vadovai

atsakingai vadovauja savo pavyzdžiu ir padeda darbuotojams suprasti bei vykdyti savo su etika ir atitiktimi susijusias pareigas. Atminkite, kad atviras bendravimas ir grįžtamasis ryšys yra mūsų sėkmės raktas. Jei turite klausimų ar kyla nuogąstavimų, svarbu juos išsakyti.

Mums labai pasisekė, kad visoje organizacijoje turime puikių darbuotojų. Žinau, kad galiu pasitikėti, jog kiekvienas iš jūsų priims tinkamus sprendimus. Dirbdami kartu, mes ne tik augsime, bet ir didžiuosimės, kaip pasiekiame savo sėkmę. Dėkojame už jūsų nuolatinę paramą ir sunkų darbą.

Pagarbiai,

James K. Kamsickas

Pirmininkas ir generalinis direktorius

TURINYS

James K. Kamsicko pranešimas	2	Mūsų kompanija	25
Įvadas į mūsų standartus	4	Tikslus apskaitos tvarkymas ir finansinė atskaitomybė	
Bendras įsipareigojimas		Konfidenciali informacija	
Atsakomybės supratimas		Vidinės informacijos apsauga	
Klausimų uždavimas ir problemų pranešimas		Kompanijos turto naudojimas	
Mūsų darbuotojai	11	Kibernetinė sauga	
Sveikata ir sauga		Pasisakymas kompanijos vardu	
Pagarba darbo vietoje		Mūsų pasaulis	36
Priekabiavimas		Mūsų įsipareigojimai dėl aptarnavimo	
Asmeninės informacijos apsauga		Žmogaus teisės	
Mūsų klientai ir verslo partneriai	18	Sąžininga konkurencija	
Dėmesys kokybei		Kova su kyšininkavimu ir korupcija	
Sąžininga prekyba ir tiekėjų santykiai		Tarptautinė prekyba	
Interesų konfliktai		Politinė veikla ir indėliai	
Dovanos ir pramogos		Tvarumas ir socialinė atsakomybė	
Konkurentų informacijos rinkimas		Papildomi šaltiniai	49

ĮVADAS Į MŪSŲ STANDARTUS

Šiame skyriuje:

Bendras įsipareigojimas

Atsakomybės supratimas

Klausimų uždavimas ir problemų pranešimas

Bendras įsipareigojimas

Jau daugiau nei šimtmetį dirbame kartu, kurdami sprendimus, skirtus paremti beveik visus transporto priemonių ir variklių gamintojus pasaulyje. Užsitarnavome reputaciją ne tik tiekdami aukštųjų technologijų, aukštos kokybės gaminius, bet ir sąžiningai vykdydami veiklą.

Mūsų verslo etikos standartai taip pat vadinami mūsų etikos kodeksu. Juose pateikta mūsų verslui taikomų įstatymų, reglamentų ir politikos apžvalga. Standartuose taip pat aprašyta, ko tikimasi iš kiekvieno mūsų, neatsižvelgiant į darbo vietą ir turimas pareigas.

Žinodami ir laikydamiesi savo verslo etikos standartų, mes padedame išsaugoti tai, ką sukūrėme, ir išlaikyti klientų pasitikėjimą dar ateinančius šimtą metų.

Visada atminkite, kad...

atstovaujate „Dana“ kompaniją. Mūsų reputacija ir ateities sėkmė yra tiesiogiai susijusios su jumis ir sprendimais, kuriuos kasdien priimate darbe.

Kam taikomi mūsų standartai?

Mūsų standartai taikomi:

- visiems „Dana“ darbuotojams ir vadovams. Mes taip pat tikimės, kad visi, veikiantys mūsų vardu, įskaitant rangovus, konsultantus ir kitas trečiąsias šalis, laikysis tų pačių aukštų verslo etikos standartų ir vykdys savo sutartinius įsipareigojimus;
- visur kur vykdome verslo veiklą. Jei manote, kad tarp mūsų standartų ir vietinių įstatymų, papročių ar praktikos reikalavimų yra prieštaravimų, reikėtų apie tai pranešti savo arba atitinkamos įmonės vadovui, kad būtų galima parengti geriausią veiksmų planą.

Ką daryti, jei pažeidžiami mūsų standartai?

Manome, kad vienam asmeniui pažeidus mūsų standartus, tai turės poveikį mums visiems. Todėl pažeidus įstatymus, kitus teisės aktus, politiką ar mūsų standartus, gali būti taikomos drausminės nuobaudos, įskaitant darbo santykių nutraukimą.

Kai kurie pažeidimai gali sukelti papildomų padarinių, tokių kaip baudos arba civilinės ar baudžiamosios pasekmės, tiek susijusiam asmeniui, tiek „Dana“ kompanijai.

Atsakomybės supratimas

Būdamas darbuotoju, esate atsakingas už:

- **veiklos vykdymą teisėtai ir etiškai.** Žinokite ir laikykitės mūsų standartų, taip pat įstatymų, nuostatų ir politikos, taikomos jūsų vietoje ir jūsų pareigoms „Dana“ kompanijoje;
- **kreipimąsi dėl konsultacijos.** Kreipkitės į asmenis, kurie gali jums padėti bet kuriuo metu, kai nesate tikri, ar elgiatės teisingai. Geriausia pradėti nuo savo vadovo. Taip pat galite susisiekti su kitu arba savo skyriaus vadovu ar „Dana“ teisės, personalo arba vidaus audito skyriaus darbuotojais;
- **jei manote, kad kažkas elgiasi netinkamai, pasidalykite savo nuogąstavimais.** Gali atrodyti lengviau „žiūrėti į kitą pusę“, tačiau nieko nedarymas taip pat yra veiksmas, galintis sukelti rimtų pasekmių jums ir mūsų kompanijai;
- **jokių kompromisų.** Neleiskite, kad spaudimas būti sėkmingais, verstų daryti tai, kas neteisinga. Nevykdysite nurodymų bet kuriame kompanijos lygmenyje, jei jie pažeistų mūsų standartus.

Jei esate vadovas, turite keletą papildomų pareigų:

- **pasirinkite tinkamą toną.** Parodykite savo komandai žodžiais ir veiksmais, kad gerbiate ir laikotės mūsų standartų; nustatykite aiškius lūkesčius ir padėkite darbuotojams suprasti savo pareigas;

Būkite budrūs

Tokios pastabos gali reikšti, kad veiksmai prieštarauja mūsų standartams:

- *„Galbūt tik šį kartą.“*
- *„Niekas nepastebės skirtumo.“*
- *„Visi taip daro.“*
- *„Niekas nenukentės.“*
- *„Kuo man tai naudinga?“*
- *„Man nesvarbu, kaip tu tai darai; tiesiog daryk.“*
- *„Nenorėtumėte to sužinoti.“*

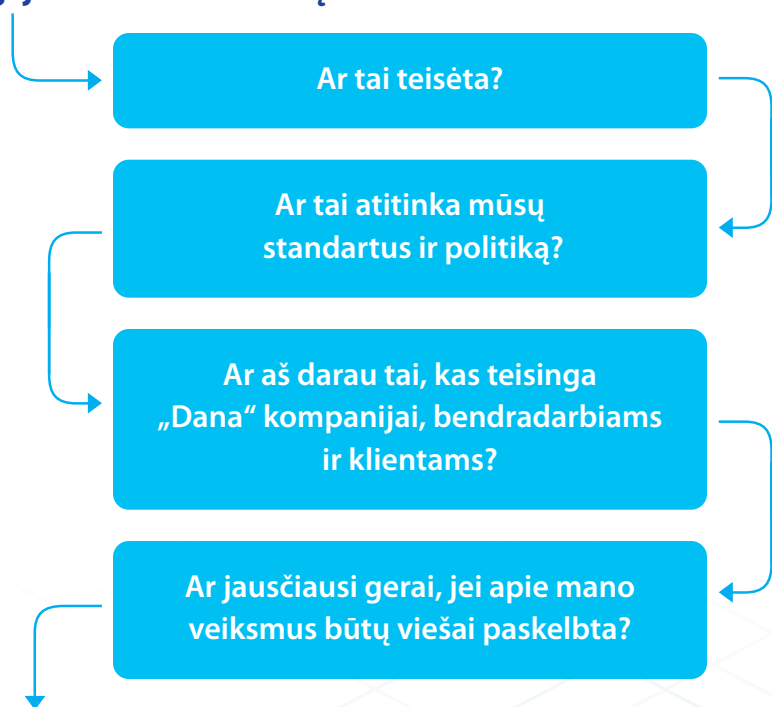
- **klausykite ir pasiūlykite pagalbą.** Sukurkite tokią darbo vietą, kurioje darbuotojai jaustųsi patogiai, keldami klausimus ir išsakydami nuogąstavimus; palaikykite darbuotojus, jiems keliant klausimus, ir padėkite priimti etiškus sprendimus;
- **imkitės veiksmų.** Jei pastebėjote, įtariate ar sužinojote apie netinkamą elgesį, praneškite apie tai atitinkamais kanalais. Niekada nesiimkite atsakomųjų veiksmų patys ir neleiskite to daryti prieš tuos, kurie išsako savo nuogąstavimus.

Atsakomybės supratimas

Darykite tinkamus pasirinkimus.

Mūsų standartai yra naudingas šaltinis, tačiau jie negali išspręsti kiekvieno kylančio klausimo ar etikos dilemos, su kuria susiduriama. Kartais sprendimų medis gali padėti nustatyti, ką daryti.

Abejojate? Paklauskite savęs:

Jei į visus keturis klausimus galite atsakyti „Taip“, tikriausiai galite drąsiai judėti pirmyn. Tačiau nors į vieną jų atsakius „Ne“ arba „Abejoju“, reikia sustoti ir pagalvoti. Atminkite, kad bet kurioje situacijoje visada tikslinga kreiptis į „Dana“ patarimo.

Etikos ir atitikties pagalbos linija

Galima naudotis:

telefonu: peržiūrėkite plakatus savo pastate,
kuriuose rasite telefono numerius ir skambinimo
instrukcijas
arba

internetu: apsilankykite adresu mydana.ethicspoint.com

Klausimų uždavimas ir problemų pranešimas

Užsitarnauti pasitikėjimą reikia daugybės metų, o jį prarasti galima vos per sekundę. Pastebėję ar kilus įtarimų, kad buvo pažeisti įstatymai, reglamentai, politika ar mūsų standartai, prašome mums apie tai pranešti. Yra daugybė darbuotojų, galinčių padėti kilus klausimų ar problemų.

Pradėkite nuo tiesioginio vadovo.

Jūsų vadovas gali geriausiai išklaudyti ir suprasti iškilusią problemą bei patarti, ką daryti toliau.

Jei jaučiate diskomfortą kalbėdami su vadovu arba jei kalbėjote su vadovu ir nesate tikri, kad jis suprato jūsų nuogąstavimus, susisieki su [etikos ir atitikties pagalbos linija](#).

Pagalbos linijoje, pasiekiamoje telefonu arba internetu, galima (anonimiškai, kai tai leidžia įstatymai) užduoti klausimus ar pasidalinti savo nuogąstavimais visą parą su nepriklausomu trečiųjų šalių interviu specialistu arba naudojant internetinę formą.

Taip pat galite tiesiogiai kreiptis į:

- kitą vadovą arba jūsų skyriaus vadovą;
- „Dana“ teisės skyrių;
- personalo skyrių;
- vidaus audito skyrių.

Šie trys skyriai sudaro Verslo etikos tarnybą, kuri nagrinėja jūsų problemas.

Taip pat konfidencialiai ir anonimiškai „Dana“ valdybos audito komitetui galite išsakyti savo nuogąstavimus apskaitos ar audito klausimais, pateikdami juos raštu užklijuotame voke, pažymėtame „Konfidencialu“ ir skirtame:

„Dana Incorporated“ audito komiteto pirmininkui
3939 Technology Drive
Maumee, OH, JAV, 43537

Klausimų uždavimas ir problemų pranešimas

Pateikus pranešimą...

Nepriklausomai nuo to, į ką kreipėtės, galite būti tikri, kad elgiatės teisingai ir kad jūsų problema bus sprendžiama greitai, konfidencialiai bei diskretiškai.

Mes nuodugniai analizuojame pranešimus apie neetišką elgesį, atskleisdami informaciją tik tiems, kas gali išspręsti problemą. Tikimės, kad jie visapusiškai ir sąžiningai bendradarbiaus šiame procese. Kai įmanoma, „Dana“ informuoja asmenis, pranešusius apie problemas, apie tyrimo eigą ir ataskaitos rezultatus.

Visa informacija, pateikta per [etikos ir atitikties pagalbos liniją](#) arba kitą ataskaitų teikimo kanalą, bus laikoma konfidencialia įstatymų numatyta tvarka.

Jokių atsakomųjų veiksmų.

Reikia drąsos išsakyti ir pasidalyti savo nuogąstavimais. Todėl „Dana“ draudžia imtis atsakomųjų veiksmų prieš tuos, kurie pateikia sąžiningą pranešimą ar padeda tirti neetiško elgesio veiksmus.

Pranešimai apie galimus atsakomuosius veiksmus bus tiriami ir, jei jie pasitvirtins, pažeidėjai bus baudžiami.

„Sąžiningumas“ – tai...

Sąžiningai pateikta informacija, kuri, jūsų manymu, yra teisinga, net jei po tyrimo paaiškėja, kad klydote.

Tai taip pat reiškia, kad pranešate apie teisėtą su darbu susijusį nuogąstavimą, o ne nesąžiningai ką nors kaltinate ar sprendžiate asmeninį ginčą arba konkurencijos klausimą.

Klausimų uždavimas ir problemų pranešimas

Etiškų sprendimų priėmimas

K.: *Prieš tris mėnesius anonimiškai paskambinau į etikos ir atitikties pagalbos liniją. Esu susirūpinęs, kad mano vadovas kai kuriems mano komandos darbuotojams teikia lengvatų. Suprantu, kad buvo atliekamas tyrimas ir buvo imtasi tam tikrų veiksmų.*

Nuo to laiko mano vadovas ir kiti nebekalba su manimi ir nesiunčia man svarbių el. laiškų. Nerimauju, kad tai turės neigiamo poveikio mano darbo rezultatams. Jaučiu, kad mano bendradarbiai žino, jog pateikiau pranešimą ir ėmėsi prieš mano atsakomųjų veiksmų. Ar tai yra atsakomieji veiksmai? Ką daryti?

A.: Tai gali būti atsakomųjų veiksmų atvejis. Kreipkitės į personalo skyrių ar kitais mūsų standartuose nurodytais kontaktais. Bus atliktas išsamus tyrimas, siekiant išsiaiškinti, kas paskatino jūsų bendradarbius taip elgtis. Jei atlikus tyrimą bus nustatyta, kad jie ėmėsi atsakomųjų veiksmų dėl jūsų pranešimo, bus imtasi atitinkamų veiksmų.

MŪSŲ DARBUOTOJAI

Šiame skyriuje:

Sveikata ir sauga

Pagarba darbo vietoje

Priekabiavimas

Asmeninės informacijos apsauga

Sveikata ir sauga

Nieko nėra svarbiau už saugią darbo aplinką. Esame įsipareigoję pašalinti visus su sauga susijusius pavojus, kad išvengtume nelaimingų atsitikimų, traumų ir profesinių ligų. Laikomės aukščiausių saugos standartų ir visų galiojančių įstatymų, politikos nuostatų bei darbo saugos procedūrų.

Jūsų atsakomybė

- Atminkite, kad sveikata ir sauga yra kiekvieno žmogaus atsakomybė.
- Laikykitės visų sveikatos ir saugos procedūrų, išklauykite visus būtinus sveikatos ir saugos mokymus bei nuolat stebėkite, kas vyksta aplink jus.
- Praneškite, kai kiti nepaiso ar nesilaiko sveikatos ir saugos standartų.
- Įrenginiais naudokitės tik tada, jei:
 - esate apmokytas jais naudotis;
 - įrengtos visos reikalingos apsaugos priemonės ir mechanizmai.
- Praneškite vadovui apie nesaugias sąlygas, sužalojimus ar sugadintą turtą.

Keturi saugumo skatinimo būdai

1. *Netoleruokite smurto, grasinimų ar sabotazo. Nedelsdami praneškite apie nuogąstavimus dėl savo ar kitų asmenų saugumo.*
2. *Nedirbkite apsvaigę nuo alkoholio, nelegalių vaistų ar kitų kontroliuojamų medžiagų. Būkite geros formos kiekvieną dieną.*
3. *Nesinešiokite neteisėtų ginklų kompanijos patalpose.*
4. *Žinokite savo darbo vietos reagavimo į ekstremalias situacijas planą. Sužinokite, kur yra avariniai išėjimai, susirinkimo vietos ir laikomos pirmosios pagalbos priemonės.*

Sveikata ir sauga

Etiškų sprendimų priėmimas

K.: Pastebėjau, kad kai kurie bendradarbiai nenešioja apsauginių akinių, nors man buvo pasakyta, kad juos nešioti yra privaloma. Su kuo galiu pasitarti? Esu naujokas ir nenoriu, kad mane laikytų tvarkos drumstėju.

A.: Kiekvienas iš mūsų privalo dėvėti asmenines apsaugos priemones, kai jų reikia, todėl jūsų nuogaštavimas yra suprantamas. Aptarkite šį klausimą su savo vadovu. Gali būti pagrįsta priežastis, kurios nežinote, tačiau reikėtų išsiaiškinti, kaip tai taikoma praktikoje. Dalindamiesi nuogaštavimais, netampate tvarkos drumstėjais; esate tas, kuriam rūpi kolegų saugumas.

Daugiau informacijos

[Sveikatos ir saugos politika](#)

Pagarba darbo vietoje

Manome, kad įvairi darbo jėga, turinti skirtingų įgūdžių, išsilavinusi ir galvojanti apie perspektyvas, yra labai svarbi mūsų sėkmei. Dirbame kartu kaip komanda, puoselėjame įtraukiančią darbo vietą ir vertiname unikalų indėlį.

Jūsų atsakomybė

- Elkitės pagarbiai ir oriai su kitais – bendradarbiais, klientais ir tais, su kuriais bendraujate „Dana“ vardu.
- Padėkite sukurti pozityvią darbo aplinką, kurioje visi galėtų prisidėti ir visapusiškai išnaudoti savo talentus.
- Būkite atviras naujoms idėjoms. Klausykitės, kad geriau suprastumėte ir sužinotumėte situaciją iš skirtingų požiūrio taškų.
- Jei esate atsakingas už įdarbinimą, samdymą, skatinimą ar kitą su įdarbinimu susijusią veiklą, priimkite sprendimus atsižvelgdami į asmens kvalifikaciją, o ne įstatymų saugomą charakteristiką.
- Jei manote, kad jūs ar kitas asmuo yra diskriminacijos auka, išsakykite savo nuogąstavimus.

Lygios galimybės

„Dana“ draudžia diskriminaciją dėl rasės, odos spalvos, religijos, lyties (įskaitant nėštumą, vaiko gimimą ar susijusias sveikatos būkles), tautinę kilmę, amžių, negalią, seksualinę orientaciją, lytinę tapatybę, veterano statusą ar bet kurią kitą įstatymų saugomą charakteristiką. Mes laikomės visų taikomų užimtumo, darbo ir imigracijos reikalavimų.

Etiškų sprendimų priėmimas

K.: *Grupė bendradarbių siunčia el. laiškus su juokeliais ir komentarais apie tam tikras tautybes. Dėl jų man būna nejauku, bet niekas apie tai garsiai nekalba. Ką daryti?*

A.: Pirmiausia turėtumėte paprašyti jų to nebedaryti. Jei jie ir toliau tai darys arba jums nepatogu tiesiogiai su jais kalbėtis, galite pranešti apie savo nuogąstavimus vadovui arba personalo skyriui. Taip pat galite susisiekti per etikos ir atitikties pagalbos liniją. Siunčiant tokio tipo el. laiškus pažeidžiami mūsų standartai ir politika. Nieko nedarydami jūs pritariate elgesiui, kuris gali būti vertinamas kaip diskriminacinis ir rimtai pakenkti komandos aplinkai, kurią mes visi sunkiai kuriame.

Daugiau informacijos

Lygių galimybių įdarbinimo politika (tik JAV)

Priekabiavimas

Visi darbuotojai turi teisę jaustis saugūs darbe ir vykdyti savo pareigas darbo aplinkoje, kurioje nėra priekabiavimo ir kitokio netinkamo elgesio. „Dana“ draudžia bet kokį priekabiavimą, įskaitant seksualinį, įžeidžiantį elgesį ir patyčias.

Jūsų atsakomybė

- Būkite profesionalūs ir pagarbūs bendraudami su kitais.
- Mokėkite atpažinti priekabiavimą. Priekabiavimas – tai bauginantis, priešiškas ar įžeidžiantis elgesys, trukdantis darbui. Jis gali būti:
 - fizinis, pvz., nepageidaujami seksualinio pobūdžio pasiūlymai ar kelio užstojimas;
 - žodinis, pvz., žeminantys juokeliai, grasinimai, šmeižtas ar prasivardžiavimas;
 - vizualinis, pvz., žvilgsniai, gąsdinantys gestai ar intymaus pobūdžio nuotraukų rodymas.
- Nebijokite elgtis teisingai. Praneškite apie visas priekabiavimo formas ir kitus netinkamus veiksmus.

Etiškų sprendimų priėmimas

K.: *Dalyvaujant konferencijoje, bendradarbis mane ne kartą kvietė kartu išgerti ir komentavo mano išvaizdą, dėl ko jaučiausi nepatogiai. Prašiau jo nustoti tai darius, bet jis nesiliovė. Tuo metu mes buvome ne darbo vietoje ir ne darbo metu, todėl nežinojau, ką daryti. Ką daryti tokioje situacijoje?*

A.: Toks elgesys nėra priimtinas nei darbo metu, nei jokiais su darbu susijusiomis situacijomis, įskaitant komandiruotes. Kadangi jau išbandėte tiesioginį būdą ir paprašėte jo liautis tai darius, turėtumėte apie tai pranešti savo tiesioginiam vadovui, personalo skyriui arba pasinaudoti etikos ir atitikties pagalbos linija.

Daugiau informacijos

Darbo vietas, kurioje nepriekabiaujama, politika

Asmeninės informacijos apsauga

Žmonės pasitiki mumis, kad atsakingai tvarkysime jų asmeninę informaciją ir tinkamai ją naudosime tik teisėtais verslo tikslais. Mes renkame, saugome, naudojame, dalijamės, perduodame ir sunaikiname jų asmeninę informaciją, laikydamiesi galiojančių duomenų privatumo įstatymų bei kitų teisės aktų.

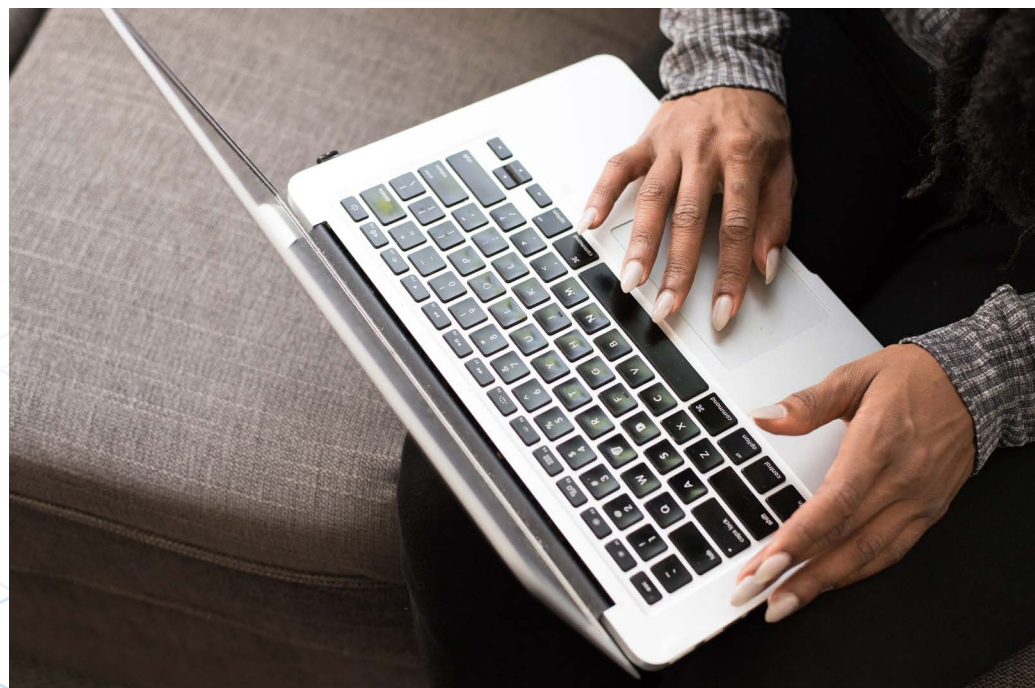
Jūsų atsakomybė

- Laikykitės mūsų politikos ir įstatymų nuostatų, kad bendradarbių, klientų, tiekėjų ir kitų trečiųjų šalių asmeninė informacija būtų saugi.
- Negalima dalytis asmenine informacija su niekuo – nei „Dana“ kompanijoje, nei už jos ribų, jei jos nereikia žinoti verslo reikalais.
- Pastebėję ar įtarę, kad asmeninė informacija buvo pažeista ar panaudota taip, kad pažeidė mūsų politikos reikalavimus, nedelsdami praneškite mums apie tai.

„Asmeninė informacija“ – tai...

Viskas, kas leidžia tiesiogiai ar netiesiogiai identifikuoti asmenį, įskaitant:

- vardą
- išsilavinimą
- adresą
- vairuotojo pažymėjimo numerį
- telefono numerį
- banko arba darbo užmokesčio informaciją
- nuotrauką
- valstybės išduotą asmens kodą
- gimimo datą
- veiklos istoriją
- sveikatos būklę ar gydymo istoriją

Asmeninės informacijos apsauga

Etiškų sprendimų priėmimas

K.: *Radau kopijavimo aparate ataskaitą su informacija apie darbo užmokestį. Nenoriu niekam pakenkti, bet nematau, kad tokią informaciją turėtų matyti visi. Ką daryti?*

A.: Turėtumėte nedelsdami grąžinti ataskaitą personalo skyriui ir pranešti, kad ją radote, savo vadovui. Saugoti konfidencialumą ir privatumą yra kiekvieno darbuotojo pareiga. Su darbuotoju, palikusiu dokumentus kopijavimo aparate, bus kalbama apie jo pareigą saugoti darbuotojų duomenis.

Daugiau informacijos

[Visuotinė privatumo politika](#)

[Duomenų subjektų teisių politika](#)

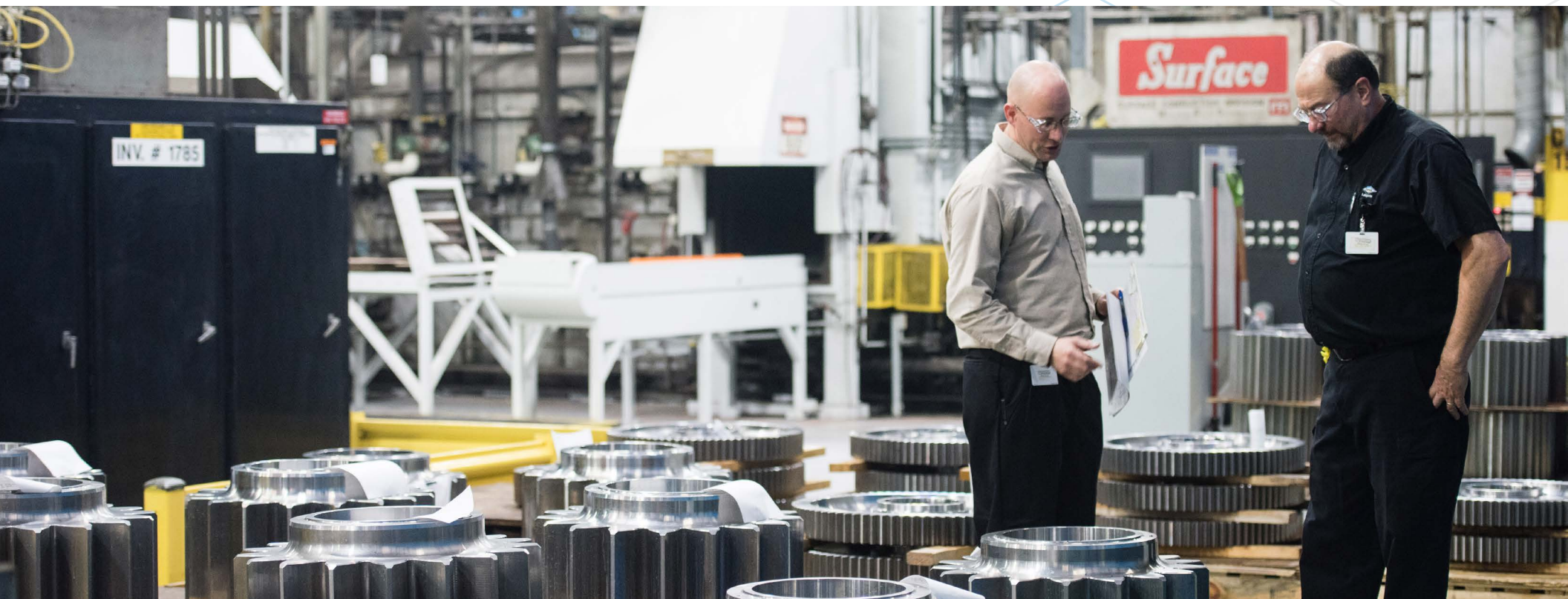
Darbuotojai, dirbantys Europos Sąjungoje, taip pat turi remtis Darbuotojų privatumo pranešimu, kuris bus taikomas pirmiausia kitų politikų atžvilgiu, jei kiltų konfliktų ar prieštaravimų.

MŪSŲ KLIENTAI IR VERSLO PARTNERIAI

Šiame skyriuje:

Dėmesys kokybei
Sąžininga prekyba ir tiekėjų santykiai
Interesų konfliktai
Dovanos ir pramogos
Konkurentų informacijos rinkimas

Dėmesys kokybei

Mūsų klientai pasitiki, kad pristatysime komponentus, sistemas ir sprendimus, kurie veiks taip, kaip turėtų. Kurdami, gamindami ir platindami savo gaminius, kiekvienas iš mūsų esame įpareigoti užtikrinti tų, kurie naudoja ar yra susiję su mūsų gaminiais, saugą bei išsaugoti gerą reputaciją.

Jūsų atsakomybė

- Padarykite viską, kad mūsų gaminiai atitiktų arba viršytų mūsų pačių nustatytus vidinius standartus, taip pat įstatymų ir kitų teisės aktų bei pramonės nustatytus standartus.
- Laikykitės procedūrų ir politikos, išdėstytos mūsų kokybės valdymo sistemoje, įskaitant tas, kurios yra susijusios su gaminio sauga ir lauke vykdomais procesais.
- Laikykite mūsų tiekimo grandinę atsakinga už gaminių saugą ir kokybę. Stebėkite tiekėjų darbą ir būkite budrūs, kad pastebėtumėte veiksmus, kurie galėtų pakenkti mūsų gaminių vientisumui.
- Nedarykite kompromisų ir išimčių. Niekada nesiųskite gaminio, jei žinote, kad jis neatitinka klientų patvirtintų specifikacijų ar mūsų aukštų standartų.

Etiškų sprendimų priėmimas

K.: Yra patikrinimas, kurį įprastai atlieka mano komanda, tačiau, dirbęs čia penkerius metus, niekada nemačiau, kad jis būtų nesėkmingas. Ar būtų galima praleisti šį patikrinimą, kad paspartintume procesą?

A.: Pakalbėkite dėl patikrinimo su savo vadovu, tačiau niekada nepriimkite sprendimo pakeisti standartinę praktiką ar procedūrą be patvirtinimo. Visada reikia laikytis būtinųjų pokyčių valdymo protokolų; tačiau visada laukiami pasiūlymai dėl efektyvumo didinimo. Įsitikinkite, kad jūsų pasiūlymai yra įvertinti tinkamais kanalais.

Daugiau informacijos

Dėmesys kokybei

Sąžininga prekyba ir tiekėjų santykiai

Mes vertiname tiekėjų ir kitų verslo partnerių darbą ir palaikymą. Šios partnerystės yra mūsų sėkmės raktas. Verslo santykius kuriame atsižvelgdami į tai, kas yra teisinga, teisėta ir geriausiai pasitarnaus mūsų klientams.

Jūsų atsakomybė

- Niekada nesinaudokite tiekėjais ar verslo partneriais, manipuliuodami, slėpdami, piktnaudžiaudami konfidencialia informacija, neteisingai pateikdami faktus ar kitu nesąžiningu elgesiu ar veiksmais.
- Jei dirbate su tiekėjais ir verslo partneriais:
 - pasirinkite šaltinius remdamiesi geriausia verte, kokybe, aptarnavimu ir kaina, o ne asmeniniais santykiais ar draugyste. Nedelsdami praneškite apie situaciją, kuri gali kilti dėl interesų konflikto;
 - paklauskite, ar jie žino apie Tiekėjo verslo etikos vadovą ir ketina laikytis jo nuostatų;
 - stebėkite jų darbą, kad įsitikintumėte, jog jie vykdo sutartinius įsipareigojimus. Reikalaukite sąžiningo laiko ir išteklių apskaitos;
 - būkite budrūs ir praneškite apie visus požymius, rodančius, kad tiekėjas ar verslo partneris pažeidė taikomus įstatymus ar kitus teisės aktus.

- Saugokite konfidencialią ir nuosavybės teisių saugomą informaciją, kurią mums patikėjo tiekėjai ir verslo partneriai.

Etiškų sprendimų priėmimas

K.: *Reguliariai naudoju techninius brėžinius ir spaudinius, kuriuos „Dana“ kompanijai pateikė mūsų klientai. Mano vadovas paprašė išsiųsti kliento brėžinių ir spaudinių kopijas tiekėjui. Ar tai gerai?*

A.: Puiku, kad esate susirūpinę dėl tinkamo kitos įmonės konfidencialios informacijos tvarkymo. Šiuo atveju gali būti, kad „Dana“ jau turi kliento leidimą platinti savo informaciją žemesnės pakopos tiekėjams, kad galėtų parengti pasiūlymus savo klientams ar kitais tinkamais tikslais. Tačiau prieš tai visada turėtumėte sužinoti, ar mūsų kompanijai yra leidžiama skleisti ne „Dana“ kompanijos techninius duomenis ar kitą neskelbtiną informaciją.

Daugiau informacijos

[Tiekėjo verslo etikos vadovas](#)

Interesų konfliktai

Vengiame situacijų, kai mūsų asmeniniai interesai ar veikla galėtų paveikti mūsų galimybes priimti objektyvius verslo sprendimus „Dana“ vardu.

Mes pripažįstame, kad bet koks tikras, galimas ar net menamas interesų konfliktas gali sugriauti pasitikėjimą ir pakenkti mūsų geram vardui.

Jūsų atsakomybė

- Mokėkite atpažinti konfliktą. Neįmanoma išvardyti visų situacijų, dėl kurių galėtų kilti konfliktai, tačiau yra tam tikrų situacijų, kai konfliktai yra dažnesni. Konfliktas gali kilti, kai jūs ar jūsų artimas šeimos narys:
 - dirba konkurentui arba įmonei, kuri vykdo (arba nori vykdyti) veiklą su mumis;
 - turi daugiau nei 1 % nuosavybės teisės į įmonę, kuri konkuruoja ar vykdo veiklą su mumis.

„Artimas šeimos narys“ – tai...

Mūsų interesų konfliktų politikos tikslais tai yra jūsų sutuoktinis, vaikai, tėvai ir broliai bei seserys (ir jų sutuoktiniai, įskaitant uošvius).

Konfliktas taip pat gali kilti, kai:

- pasinaudojate proga, kurią pamatote dirbdami „Dana“;
 - naudojate „Dana“ konfidencialią ar nuosavybės teise saugomą informaciją, nuosavybę ar pavadinimą arba savo pareigas asmeniniais tikslais;
 - prisiimate direktoriaus, patariamąjo nario ar pareigūno vaidmenį, kuris trukdo jūsų įsipareigojimams „Dana“ kompanijai vykdyti.
- Praneškite apie galimus konfliktus. Jei manote, kad jūs ar kitas darbuotojas susiduria su galimu interesų konfliktu, imkitės iniciatyvos. Apie situaciją praneškite savo vadovui, personalo skyriui arba [verslo etikos tarnybai](#). Atsižvelgiant į aplinkybes, kai kurie konfliktai gali būti išspręsti, jei apie juos bus pranešta ir jie bus tinkamai sureguliuoti.

Interesų konfliktai

Etiškų sprendimų priėmimas

K.: *Mano vadovo brolis atlieka pardavimus įmonei, kuri tiekia mums dalis. Išgirdau vadovą dėstant, kaip reikia parengti savo pasiūlymą. Ar tai būtų interesų konfliktas?*

A.: Taip. Tiekėjo pasirinkimas yra svarbus „Dana“ kompanijai ir turėtų būti atliekamas remiantis pirkėjų komandos metrikomis. Apie tai, ką išgirdote, turėtumėte pranešti Verslo etikos tarnybai.

Daugiau informacijos

[Interesų konfliktų politika](#)

Dovanos ir pramogos

Tam tikromis aplinkybėmis donanos ir pramogos gali sustiprinti verslo santykius bei sukurti geranoriškumą. Turime būti atsargūs, kad išlaikytume tinkamas ribas, užtikrindami, kad niekas, kas buvo padovanota ar gauta, nesukelia interesų konflikto ar ko nors netinkamo.

Jūsų atsakomybė

- Laikykitės mūsų politikos nuostatų ir kreipkitės, jei turite klausimų, ką galima dovanoti ar priimti.
- Įsitinkite, kad visos siūlomos donanos ar pramogos yra:
 - teisėtos ir atitinka tiek davėjo, tiek gavėjo politikas;
 - yra mažos vertės ir retai siūlomos; dovanoms, kurių vertė didesnė nei leidžiama „Dana“ dovanų ir pramogų politikos, reikia išankstinio patvirtinimo;
 - nesukeltų nepatogumų „Dana“ kompanijai ir nepakenktų mūsų reputacijai;
 - nebūtų suprasta kaip [kyšis](#);
 - jų nėra reikalaujama;
 - nedovanojami gryniesi pinigai ar jų ekvivalentai (pvz., dovanų kortelės ar kuponai).

- Atminkite, kad taisyklės, ką galite dovanoti ar priimti iš valstybės tarnautojo, yra labai griežtos – prieš siūlydami ką nors vertingo, įsitinkite, kad turite tam leidimą.
- Jei reikia, gaukite leidimus ir įrašykite viską, kas buvo dovanota ar gauta, į mūsų kompanijos knygas bei dokumentus.

Etiškų sprendimų priėmimas

K.: *Gavau dovaną iš galimo tiekėjo, kuris neseniai pateikė pasiūlymą dirbti su projektu. Žinau, kad negaliu jos priimti. Ką turėčiau daryti?*

A.: Geriausia būtų grąžinti dovaną ir mandagiai paaiškinti mūsų politikos reikalavimus. Jei pasiūlymų teikimo procesas yra atviras, mes negalime priimti jokios vertės dovanų. Jei pasiūlymų teikimo procesas yra uždaras, o dovana yra nominalios vertės ir greitai gendantanti, pavyzdžiui, gėlės ar sausainiai, padėkite ją į poilsio kambarį, kuriame visi galėtų ja pasimėgauti. Kreipkitės į tiekėją, kad paaiškintumėte mūsų politikos reikalavimus, ir praneškite apie tai savo vadovui arba Verslo etikos tarnybai.

Daugiau informacijos

[Dovanų ir pramogų politika](#)

[Kelionių, verslo išlaidų ir kredito kortelių politika](#)

Ypatingas dėmesys turi būti skiriamas veiklai, kurioje dalyvauja valstybės tarnautojai, kaip aprašyta mūsų [antikorupcijos politikoje](#).

Konkurentų informacijos rinkimas

Informacijos apie mūsų konkurentus rinkimas yra priimtina verslo praktika, tačiau to negalima daryti neatsakingai, neetiškai ar neteisėtai. Konkurentų informaciją gauname tik teisėtomis priemonėmis.

Jūsų atsakomybė

- Konkurentų informacijos ieškokite viešuose šaltiniuose. Niekada nesinaudokite apgaule, neteisinga informacija ar sukčiavimu.
- Nenaudokite konfidencialios ar nuosavybės teise priklausančios konkurentų informacijos. Jei pateikiama informacija, kuri, jūsų manymu, gali būti konfidenciali, susisiekit su „Dana“ teisės skyriumi.
- Niekada neprašykite esamų ar buvusių klientų darbuotojų dalytis konfidencialia verslo informacija.

Etiškų sprendimų priėmimas

K.: *Neseniai pasamdėme naują darbuotoją, kuris anksčiau dirbo pas vieną iš mūsų tiekėjų. Jis sako turintis konfidencialios informacijos apie kainas iš ankstesnio darbo, kuri gali būti mums naudinga. Ar gerai, jei peržiūrėsiu informaciją ir ja pasinaudosiu mūsų labui?*

A.: Ne, tai nėra gerai. Turime saugoti konfidencialią mūsų verslo partnerių, trečiųjų šalių ir tiekėjų informaciją taip pat, kaip tikimės, jog jie saugos mūsų konfidencialią informaciją. Paaiškinkite naujam darbuotojui, kad negalime naudoti informacijos, ir paprašykite ją sunaikinti.

MŪSŲ KOMPANIJA

Šiame skyriuje:

Tikslus apskaitos tvarkymas ir finansinė atskaitomybė

Konfidenciali informacija

Vidinės informacijos apsauga

Kompanijos turto naudojimas

Kibernetinė sauga

Pasisakymas kompanijos vardu

Tikslus apskaitos tvarkymas ir finansinė atskaitomybė

Esame atsakingi už sąžiningą sandorių registravimą ir tikslių bei išsamių knygų ir veiklos įrašų tvarkymą. Tiksliai informacija padeda mums vykdyti įsipareigojimus reguliavimo institucijoms ir pelnyti investuotojų, klientų bei verslo partnerių pasitikėjimą.

Jūsų atsakomybė

- Laikykitės apskaitos ir duomenų tvarkymo politikos, taip pat mūsų vidinės apskaitos ir finansų kontrolės. Kompanijos apskaitos ir finansiniai dokumentai turi atitikti visuotinai priimtus apskaitos principus ir visus kitus taikomus reguliavimo ar pramonės standartus.
- Atminkite: už finansinį patikimumą nėra atsakingas tik vienas skyrius, tai yra kiekvieno darbuotojo atsakomybė. Patikrinkite, ar įvesta informacija yra išsami, teisinga, tiksli, savalaikė ir suprantama bei atspindinti tikrąjį sandorio pobūdį.
- Pasirašykite tik tuos dokumentus ir įrašus, kurie, jūsų manymu, yra teisingi ir sąžiningi bei kuriuos esate įgalioti pasirašyti.

- Norėdami įvykdyti savo įsipareigojimą bendradarbiauti atliekant auditą, tyrimus ir teisinių dokumentų užklausas:
 - atsakykite pateikdami visą prašomą informaciją;
 - neredaguokite, nekeiskite ir neištrinkite prašomos informacijos;
 - laikykitės mūsų dokumentų saugojimo politikos, kad užtikrintumėte tinkamą informacijos saugojimą, tvarkymą ir šalinimą.

Keturi finansinio sąžiningumo skatinimo būdai

- 1. Neklastokite ir nekurkite neteisingų dokumentų, sąskaitų, operacijų bei nedarykite neteisingų įrašų knygose.**
- 2. Nekurkite konfidencialių ir neįregistruotų sąskaitų.**
- 3. Darykite įrašus atitinkamu apskaitos vedimo laikotarpiu, reikiamoje sąskaitoje ar skyriuje.**
- 4. Praneškite vadovybei apie sukčiavimo, nesąžiningos ar įtartinos veiklos atvejus.**

Tikslus apskaitos tvarkymas ir finansinė atskaitomybė

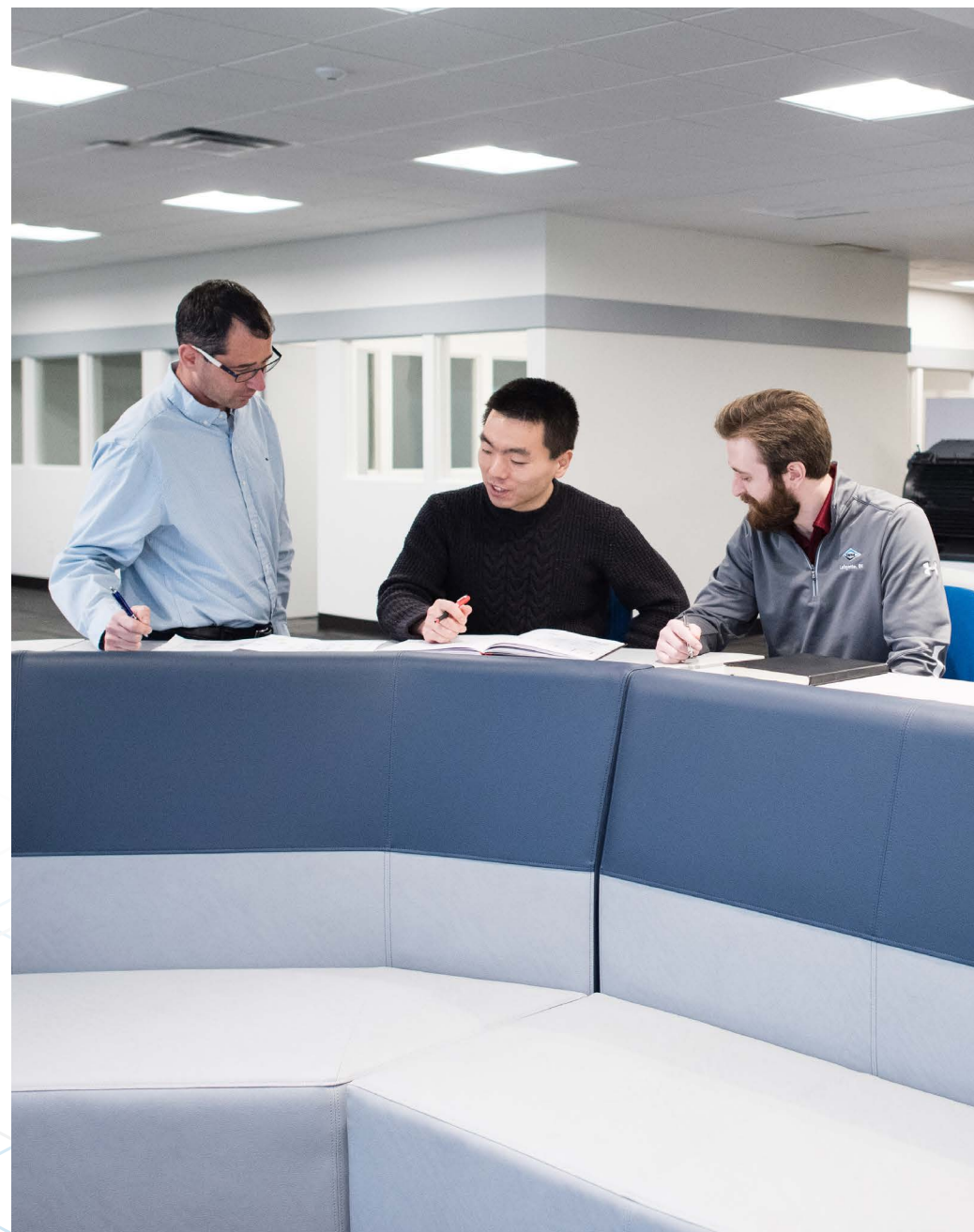
Etiškų sprendimų priėmimas

K.: *Mano vadovas paprašė pateikti įrašą, dėl kurio mūsų knygoje gali būti neteisingai nurodyta turto vertė. Ar turėčiau daryti tai, ko ji prašo?*

A.: Ne. Negalima sąmoningai klaidingai įvertinti turto vertės. Tokiu atveju būtų pateikta neteisinga informacija. Tai gali būti laikoma sukčiavimu. Praneškite apie savo nuogąstavimus vadovui, tačiau, jei jums tai padaryti nepatogu, nedelsdami kreipkitės pagalbos naudodamiesi bet kuriais kitais šiame šaltinyje nuodytais kontaktais.

Daugiau informacijos

Visuotinė finansų politika

Konfidenciali informacija

Suprantame konfidencialios verslo informacijos vertę ir atsakomybę ją apsaugoti. Mes naudojame ir kontroliuojame ją pagal savo politiką ir saugome nuo neteisėto atskleidimo.

Jūsų atsakomybė

- Tinkamai pažymėkite konfidencialią informaciją, nurodydami, kaip ją reikia tvarkyti, platinti ir sunaikinti.
- Konfidencialia informacija dalykitės tik su tais, kurie turi leidimą ją gauti ir kuriems jos reikia atliekant savo darbą. Prieš dalindamiesi, įsitikinkite, kad trečiosios šalys turi tinkamą teisinę apsaugą (pvz., susitarimą dėl informacijos neatskleidimo).
- Niekada nekalbėkite apie konfidencialią informaciją viešose vietose (pavyzdžiui, lifte, lankytojų ar bendrose patalpose arba mobiliaisiais telefonais), kur kiti galėtų išgirsti tai, kas sakoma.
- Nedelsdami praneškite apie konfidencialios informacijos vagystę, praradimą ar neteisėtą atskleidimą.
- Atminkite, kad jūsų pareiga saugoti konfidencialią informaciją išlieka ir išėjus iš „Dana“ kompanijos.

„Konfidenciali verslo informacija“ – tai...

Bet kokia informacija, kuri valdoma nuosavybės teise, nėra viešai žinoma arba kuriai taikomi apribojimai dėl dalijimosi ja. Tokių informaciją sudaro:

- *slaptažodžiai ir kita prisijungimo informacija*
- *asmeninė informacija*
- *kainodara ir informacija apie kainas*
- *tiekėjų pavadinimai, sąrašai ir sutarčių sąlygos*
- *intelektinė nuosavybė, įskaitant išradimus, patentus ir autorių teises*
- *rinkodaros duomenys, verslo planai ir strateginiai planai*
- *nepaskelbta finansinė informacija, įskaitant biudžetus ir prognozes*

Konfidenciali informacija

Etiškų sprendimų priėmimas

K.: *Esu vienos iš mūsų gamyklų gamybos vadovas. Tiekėjas pasiteiravo, ar gali atvykti į mūsų gamyklą, kad geriau suprastų mūsų gamybos procesus. Žinau, kad šis tiekėjas taip pat parduoda prekes „Dana“ konkurentams. Ar galiu leisti tiekėjui apsilankyti?*

A.: Galite leisti tiekėjui apsilankyti, jei manote, kad apsilankymas bus naudingas „Dana“ kompanijai. Tačiau turite būti tikri, kad tiekėjas pasirašė konfidencialumo sutartį, draudžiančią tiekėjui atskleisti konfidencialią „Dana“ informaciją, pvz., apie mūsų patentuotus gamybos procesus ir kitą informaciją, suteikiančią mums konkurencinį pranašumą. Be to, kai kuriais atvejais reikėtų imtis kitų atsargumo priemonių, pavyzdžiui, uždrausti fotografuoti, apriboti apsilankymą tam tikrose gamyklos patalpose ir paprašyti, kad visi dokumentai ar kita medžiaga būtų grąžinta „Dana“ pasibaigus vizitui.

Daugiau informacijos

Informacinių technologijų sistemų politikos taikymas

Įmonių informacijos saugumo valdymo politika

Turto valdymo kibernetinio saugumo politika

Vidinės informacijos apsauga

Atlikdami darbo užduotis, galime sužinoti „vidinę informaciją“ apie „Dana“ kompaniją ar kitas viešai prekiaujančias įmones. Mes nenaudojame šios informacijos siekdami asmeninės naudos ir nesidaliname ja su kitais, nes tai būtų ne tik nesąžininga, bet ir neteisėta kitų investuotojų atžvilgiu.

Jūsų atsakomybė

- Įsitinkite, kad žinote ir saugote informaciją, kuri laikoma vidine. Niekada nepirkite ir neparduokite jokios viešosios bendrovės, įskaitant „Dana“, akcijų, obligacijų, opcijų ar kitų vertybinių popierių, remdamiesi vidine informacija.
- Neduokite užuominų kitiems, pavyzdžiui, draugams, šeimos nariams, kad jie galėtų pasinaudoti informacija. Tai taip pat yra neteisėta.
- Susisiekite su [Verslo etikos tarnyba](#), jei turite klausimų dėl to, kas yra „vidinė informacija“.

Etiškų sprendimų priėmimas

- K.:** Dirbdamas „Dana“ kompanijoje, sužinojau, kad konkurentas gali susijungti su kita įmone. Kadangi ši informacija nėra susijusi su „Dana“ kompanija, ar galiu ją naudoti kompanijos akcijoms įsigyti?
- A.:** Ne. Prekyba kitos įmonės vertybiniais popieriais, remiantis informacija, kurią sužinojote dirbdami „Dana“ kompanijoje, gali pažeisti įstatymų dėl viešai neskleidžiamos informacijos reikalavimus, todėl galime būti rimtai nubausti.

Daugiau informacijos

Politika dėl viešai neskleidžiamos informacijos

„Viešai neskleidžiama informacija“ – tai...

Informacija, kuri nebuvo paskelbta viešai ir kuri galimam investuotojui galėtų būti naudinga perkant, parduodant ar valdant akcijas arba kitus vertybinius popierius. Pavyzdys gali būti nevieša informacija, susijusi su:

- susijungimais ar įsigijimais
- naujais gaminiais ar projektais
- teisme nagrinėjamais ieškiniais
- pokyčiais vadovybėje
- numatytais finansinėmis pajamomis ar nuostoliais

Kompanijos turto naudojimas

Mūsų kompanijos turtas yra svarbiausi ištekliai, skatinantys našumą ir išsaugantys mūsų konkurencinį pranašumą rinkoje. Esame puikūs šio turto valdytojai ir darome viską, kad apsaugotume jį nuo praradimo, sugadinimo, vagystės, švaistymo ir netinkamo naudojimo.

Jūsų atsakomybė

- Saugokite kompanijos turtą taip, lyg jis būtų jūsų pačių.
- Neskolinkite, neparduokite ir neatiduokite mūsų turto, jei neturite leidimo to daryti.
- Praneškite apie sugedusią, nesaugią ar remontuotiną įrangą ir įrenginius.
- Atminkite, kad kompanijos turtas yra skirtas jos verslo veiklai vykdyti. Retkarčiais asmeniškai naudoti išteklius, tokius kaip el. paštas, interneto prieiga ir telefonai, leidžiama, jei tai:
 - netrukdo jūsų ar kolegų darbo pareigoms vykdyti;
 - nepažeidžia įstatymų ar mūsų politikos nuostatų.

- Apsaugokite savo biurą, darbo vietą ir įrangą užrakindami daiktus arba išjungdami sistemas.
- Atminkite, kad viskas, ką kuriate, siunčiate, gaunate, atsisiunčiate ar saugote kompanijos nuosavybėje ar sistemose, priklauso „Dana“ ir gali būti bet kada peržiūrima, kaip tai leidžia taikomi įstatymai, kad būtų užtikrinta sauga ir saugumas. Naudodamiesi mūsų sistemomis, neturėtumėte tikėtis privatumo.

„Kompanijos turtas“ – tai...

- *Fizinis turtas, pvz., pastatai, įranga, transporto priemonės, įrankiai, medžiagos, baldai, reikmenys*
- *Elektroninis turtas, pvz., telefonai, kompiuteriai, aparatinė ir programinė įranga, el. paštas, balso paštas, prieiga prie interneto*
- *Informacinis turtas, pvz., konfidenciali informacija, intelektinė nuosavybė, duomenys, duomenų bazės, ataskaitos, bylos, planai, įrašai*
- *Finansinis turtas, pvz., banko sąskaitos, kompanijos kreditinės kortelės, čekiai, sąskaitos faktūros*

Kompanijos turto naudojimas

Etiškų sprendimų priėmimas

K.: Turiu internetinį verslą, kurį vykdu iš namų, paprastai savaitgaliais. Ar tuo metu, kai anksti baigiu pietauti, galiu naudoti kompanijos kompiuterį ankstesnės dienos užsakymams tvarkyti?

A.: Ne. Mūsų politika draudžia vykdyti išorės įmonių veiklą mūsų informacinėse sistemose. Savo namų verslą turite vykdyti tik namuose, naudodamiesi savo kompiuteriu ir sistemomis.

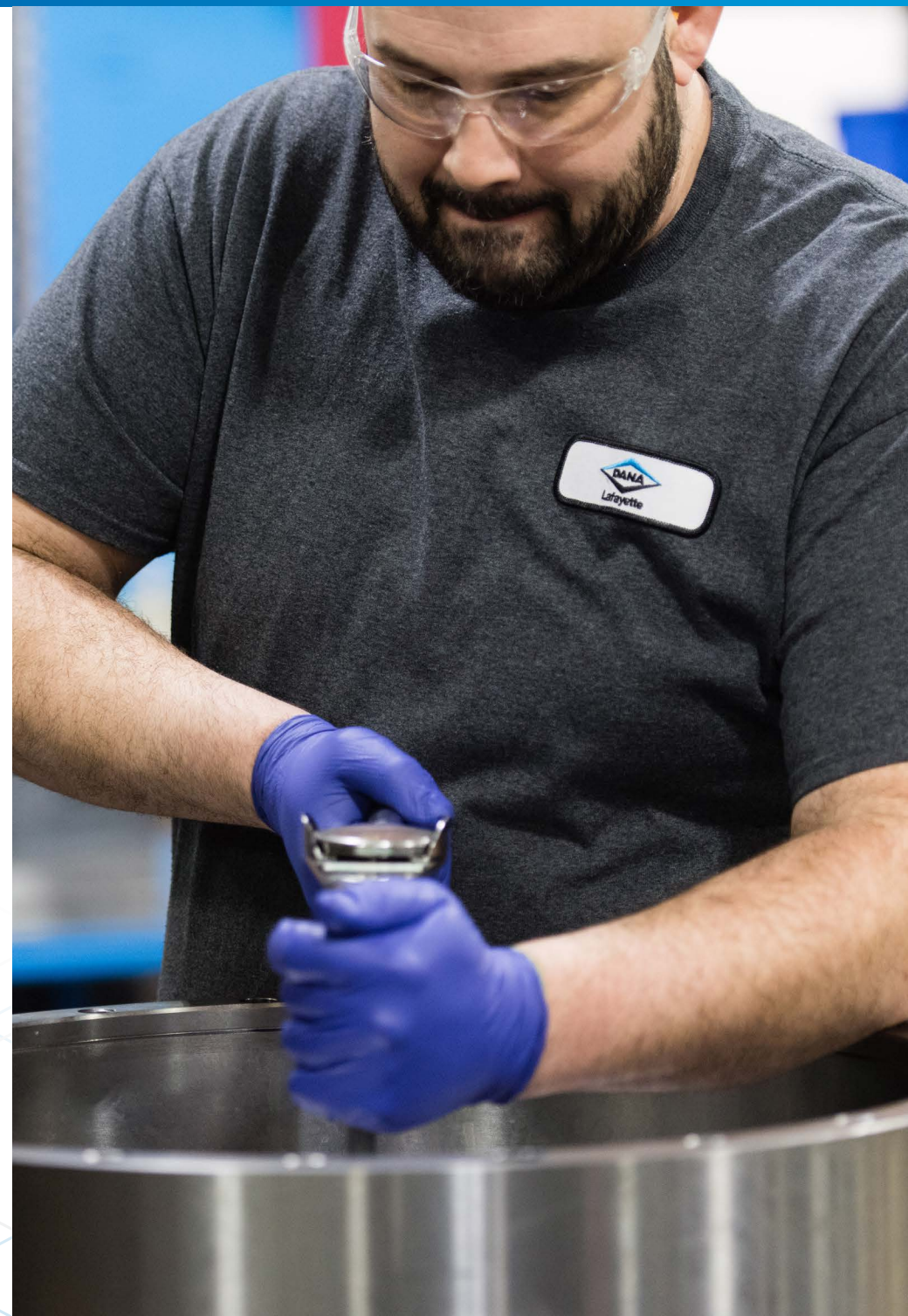
Daugiau informacijos

Informacinių technologijų sistemų politikos taikymas

Įmonių informacijos saugumo valdymo politika

Socialinės žiniasklaidos politika

Turto valdymo kibernetinio saugumo politika

Kibernetinė sauga

Mūsų kompanija naudojami tinklais, duomenų bazėmis ir jose esančia informacija, kad sėkmingai vykdytų savo veiklą. Suprantame, kad labai svarbu apsaugoti savo elektroninį turtą ir duomenis nuo atsitiktinių ir tyčinių pažeidimų.

Jūsų atsakomybė

- Laikykitės kompanijos politikos ir procedūrų, skirtų apsaugoti mūsų kompiuterius, tinklus, programas ir duomenis nuo puolimų, sugadinimo ar neteisėtos prieigos.
- Apsaugokite savo vartotojo vardus ir slaptažodžius. Nesidalinkite jais su kitais.
- Įdiekite saugos programinę įrangą, kaip nurodė „Dana“, ir netrukdykite įdiegti saugos naujinių.
- Būkite budrūs dėl sukčiavimo ar kitų bandymų atskleisti neskelbtiną asmeninę ar kompanijos informaciją.
- Neatidarykite įtartinų nuorodų el. laiškuose, net jei manote, kad žinote jų šaltinį.
- Neatsisiųskite ir neįdiekite neteisėtos programinės įrangos, programų, žaidimų, aparatinės įrangos ar saugojimo įrenginių kompanijos kompiuteryje.

- Nesijunkite prie mūsų tinklų per neleistas programas ar įrenginius.
- Keliaudami saugokite savo mobiliuosius įrenginius, nešiojamuosius kompiuterius, USB atmintukus ar kitus įrenginius, kuriuose gali būti kompanijos informacijos.

Etiškų sprendimų priėmimas

K.: *Ryte vykdamas į darbą autobusu tikrinu el. laiškus, suvedu ataskaitas ir atsakau į verslo skambučius, kad galėčiau anksčiau pradėti darbą. Ar tai nėra blogai?*

A.: Gali kilti problemų. Turėtumėte būti atsargūs dirbdami viešose vietose, kur kiti gali klausytis ar matyti tai, ką darote.

Daugiau informacijos

Informacinių technologijų sistemų politikos taikymas

Įmonių informacijos saugumo valdymo politika

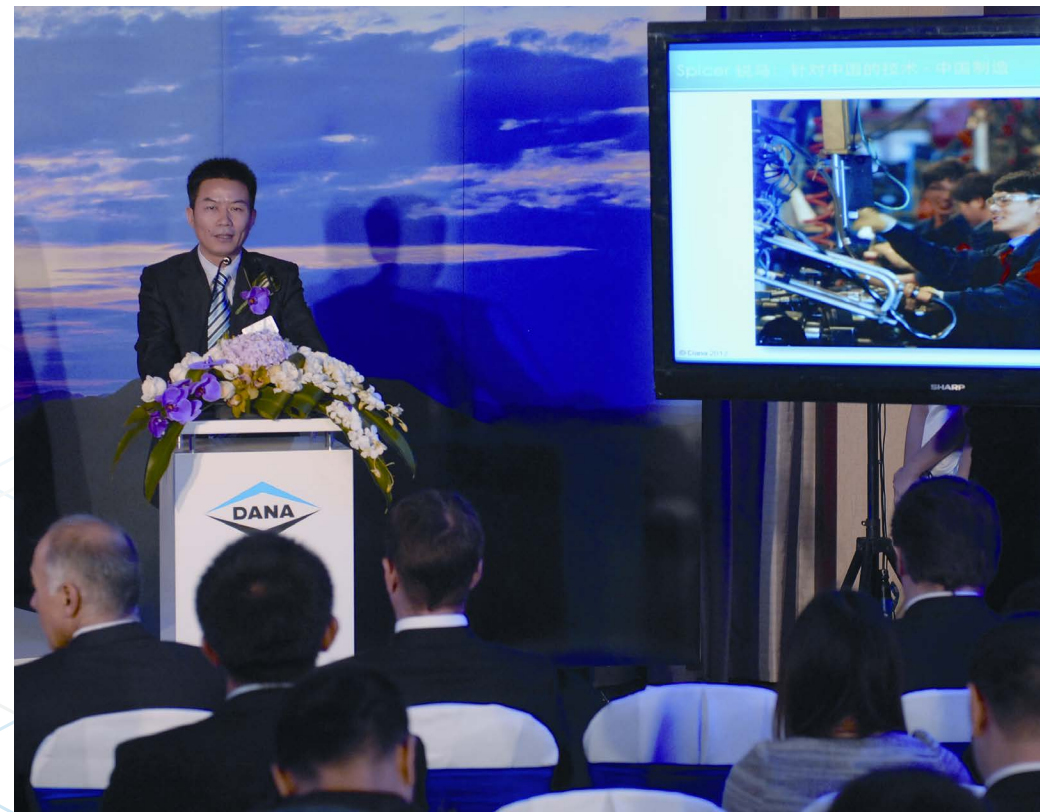
Pasisakymas kompanijos vardu

Mes suprantame kalbėjimo svarbą teikiant informaciją visuomenei ir žiniasklaidai, todėl esame paskyrę darbuotojus viešai kalbėti kompanijos vardu.

Jūsų atsakomybė

- Niekada komunikuodami nesudarykite įspūdžio, kad kalbate „Dana“ vardu, jei tai gali tapti vieša.
- Kreipkitės:
 - žiniasklaidos užklauso, taip pat užklauso dėl finansų, pramonės ir prekybos vietų – į kompanijos ryšių skyrių;
 - investuotojų ir analitikų užklauso – į ryšių su investuotojais skyrių;
 - reguliavimo agentūrų ar institucijų užklauso – į teisės skyrių.Jei „Dana“ paprašys jūsų dalyvauti tyrime, visapusiškai bendradarbiaukite su atitinkamomis institucijomis.

- Naudodamiesi socialine žiniasklaida, nepažeiskite mūsų vertybių, politikos ir įstatymų reikalavimų:
 - aiškiai nurodykite, kad jūsų pareikšta nuomonė apie mūsų įmonę yra jūsų pačių. Negalima klaidingai teigti, kad kalbate kompanijos vardu;
 - neskelbkite jokio turinio, kuris yra diskriminacinio pobūdžio arba gali kelti grėsmę, baimę, priekabiavimą ar patyčias;
 - būkite atsargūs, kad neatskleistumėte konfidencialios verslo informacijos apie mūsų kompaniją, klientus ar verslo partnerius.

Pasisakymas kompanijos vardu

Etiškų sprendimų priėmimas

K.: *Socialiniame tinkle buvo paskelbta pretenzija dėl „Dana“ kompanijos, kuri, mano nuomone, yra neteisinga. Manau, svarbu ištaisyti klaidingą informaciją. Ar galiu pateikti savo atsakymą?*

A.: Ne. Nors galite norėti ištaisyti informaciją ir susisiekti su klaidingos informacijos šaltiniu, turėtumėte kreiptis į kompanijos ryšių skyrių, kurie ims reikiamą priemonių.

Daugiau informacijos

Visuotinė ryšių politika

Informacinių technologijų sistemų politikos taikymas

Socialinės žiniasklaidos politika

Atminkite, kad jokia mūsų standartų ar politikos nuostata nėra skirta apriboti ar trukdyti teisei vykdyti veiklą, saugomą pagal JAV Nacionalinio darbo santykių įstatymo 7 skyrių. Tokia veikla gali būti diskusijos, susijusios su darbo užmokesčiu, darbo laiku, sąlygomis, pavoju sveikatai ir saugos klausimais.

MŪSŲ PASAULIS

Šiame skyriuje:

Mūsų įsipareigojimai dėl aptarnavimo

Žmogaus teisės

Sąžininga konkurencija

Kova su kyšininkavimu ir korupcija

Tarptautinė prekyba

Politinė veikla ir indėliai

Tvarumas ir socialinė atsakomybė

Mūsų įsipareigojimai dėl aptarnavimo

„Dana“ yra daugiau nei tik kompanija. Esame aktyvūs bendruomenių, kuriose gyvename ir dirbame, nariai. Būti bendruomenės dalimi reiškia suprasti savo unikalią atsakomybę padėti jai būti kuo geresnei. Mes raginame kiekvieną darbuotoją prisijungti prie mūsų ir daryti teigiamą poveikį aplinkai.

Jūsų atsakomybė

- Atminkite, kad dalyvavimas yra jūsų pasirinkimas. Nors „Dana“ remia bendruomenės veiklą, neturėtumėte jausti spaudimo dalyvauti ar remti ją.
- Jei savanoriškai remiate labdaros organizaciją ar idėją, stebėkite, kad jūsų veikla netrukdytų vykdyti darbo pareigų.
- Neremkite jokios labdaros „Dana“ kompanijos vardu (tiesiogiai ar netiesiogiai), jei neturite įgaliojimo to daryti.
- Atstovaudami „Dana“ kompaniją, būkite geras mūsų kompanijos ambasadorius. Visada elkitės etiškai ir profesionaliai.
- Niekada nedarykite spaudimo verslo partneriams ar bendradarbiams, kad jie remtų jūsų mėgstamas labdaros organizacijas ar idėjas.

Etiškų sprendimų priėmimas

K.: Keli mano bendradarbiai, įskaitant vadovą, po darbo dalyvauja kompanijos remiamoje veikloje. Norėčiau padėti, bet turiu įsipareigojimų šeimoje, kurių negaliu pakeisti. Ar negalėdamas dalyvauti sudarysiu prastą nuomonę apie save?

A.: Ne. Bet kokia bendruomenės paslaugų veikla, kurią remia „Dana“, yra griežtai savanoriška. Jūsų įsipareigojimai šeimoje taip pat yra svarbūs, todėl nesijauskite blogai, jei nedalyvausite bendruomenės veikloje. Ieškokite galimybių prisijungti prie veiklos ateityje.

Žmogaus teisės

Pagrindinių žmogaus teisių ir orumo gerbimas apima visus „Dana“ kompanijos verslo aspektus. Tai rodo, kas mes esame ir kaip vykdomė savo verslą. Esame įsipareigoję laikytis įstatymų, užtikrinančių sąžiningumą ir orumą įdarbinant bei draudžiančių darbdavių piktnaudžiavimą.

Jūsų atsakomybė

- Žinokite ir laikykitės žmogaus teisių įstatymų tose šalyse, kuriose vykdomė savo veiklą, nes jie yra susiję su sąžiningu įdarbinimu, draudžiant:
 - vaikų darbą;
 - priverstinį ar privalomą darbą;
 - diskriminaciją dėl įdarbinimo;
 - prekybą žmonėmis;
 - „mineralų tiekimą“ iš uždraustų šalių (dar vadinama „konfliktiniais mineralais“).

- Praneškite, jei pastebėjote ar įtariate žmogaus teisių pažeidimą „Dana“ ar verslo partnerio operacijose.
- Atminkite, kad pagarba žmogaus orumui prasideda nuo mūsų kasdienio bendravimo vienas su kitu ir verslo partneriais. Visada skatinkite įvairovę, įtraukimą ir apgyvendinimą neįgaliesiems, kad apsaugotumėte visų, su kuriais bendraujame, teises ir orumą.

Keturi būdai, kaip propaguojame žmogaus teises

Mes laikomės galiojančių įstatymų šalyse, kuriose vykdomė savo veiklą, susijusių su:

1. Saugiomis darbo sąlygomis
2. Teisingu darbo užmokesčiu ir išmokomis
3. Darbo laiku ir viršvalandžiais
4. Asociacijų ar kolektyvinių derybų laisve

Žmogaus teisės

Etiškų sprendimų priėmimas

K.: *leškodamas galimų naujų tiekėjų, perskaičiau, kad viena iš mano sąrašė esančių įmonių pažeidė žmogaus teises. Tai vyko seniai ir šiam tiekėjui jau vadovauja naujas žmogus, tad ar turėčiau atsižvelgti į šią informaciją?*

A.: Taip. Nesvarbu, kiek laiko praėjo ar kas šiandien vadovauja šiai įmonei. Negalime bendrauti su tiekėjais, kurie pažeidžia žmogaus teises. Nedelsdami praneškite apie savo nuogąstavimus, kad juos būtų galima ištirti.

Daugiau informacijos

[Žmogaus teisių ir įmonių socialinės atsakomybės politika](#)
[„Konfliktų mineralų“ kompanijos politikos ataskaita](#)

Sąžininga konkurencija

Mes tikime konkurencinga rinka. Nors konkuruojame energingai, bet sąžiningai ir laikomės konkurencijos bei antimonopolijos įstatymų, skirtų skatinti sąžiningą ir atvirą konkurenciją.

Jūsų atsakomybė

- Sąžiningai konkuruokite versle, atsižvelgdami į mūsų gaminių ir paslaugų kokybę.
 - Niekada nesudarykite jokio oficialaus ar neformalaus susitarimo, kad apribotumėte konkurenciją kainos, kredito sąlygų, nuolaidų, paslaugų, pristatymo, gamybos pajėgumų, gaminio kokybės ar sąnaudų atžvilgiu.
- Sąžiningai dalyvaukite konkursuose. Jei dalyvaujate, rengiate pasiūlymus ar vedate derybas dėl sutarties, įsitinkite, kad būsimiems klientams ir tiekėjams pateikta informacija yra teisinga.
- Prekiaukite sąžiningai. Kalbėdami su klientais asmeniškai arba naudodamiesi mūsų reklamine, rinkodaros ar pardavimo medžiaga, pateikite tik teisingą informaciją apie mūsų gaminius. Neteikite melagingų ar neteisėtų pareiškimų apie mūsų konkurentus.
- Sąžiningai derėkitės ir laikykitės galiojančių teisinių reikalavimų, ypatingą dėmesį skirdami sutartims, sudaromoms su valdžios institucijomis.

- Kuo anksčiau pasitarkite su „Dana“ kompanijos teisės skyriumi dėl sandorių, kurie gali būti susiję su nesąžininga konkurencija.
- Supraskite savo įgaliojimus sudaryti sutartis „Dana“ kompanijos vardu. Nepasirašykite sutarčių ir neduokite pažadų, neturėdami atitinkamų įgaliojimų.

Sąžininga konkurencija

Etiškų sprendimų priėmimas

K.: *Dalyvausiu prekybos asociacijos susitikime ir žinau, kad jame taip pat dalyvaus konkurentų įmonių atstovai. Nežinau, apie ką galiu ir ko negaliu kalbėti. Ką daryti?*

A.: Nors abejonės pagrįstos, tačiau situaciją galima kontroliuoti. Prekybos asociacijos susitikimai yra puikus būdas gauti informacijos ir palaikyti ryšius, tačiau kadangi jie suburia konkurentus, galimi ir antimonopoliniai pažeidimai. Prieš susitikimą peržiūrėkite darbotvarkę ir būsimus dalyvius. Pagalvokite, kokiomis temomis bus kalbama. Prasidėjus diskusijai, kuri gali apimti netinkamas temas, ją nutraukite, atsitraukite ir nedelsdami apie tai informuokite „Dana“ teisės skyrių.

Daugiau informacijos

Pasaulinė antimonopolinė ir konkurencijos teisės politika

Valdžios patvirtinimas ir politikos delegavimas

Kova su kyšininkavimu ir korupcija

Dirbame sąžiningai ir niekada nesiūlome bei nepriimame nieko vertingo mainais į verslo, finansinį ar komercinį pranašumą. Stebime, kad neįvyktų nieko netinkamo.

Jūsų atsakomybė

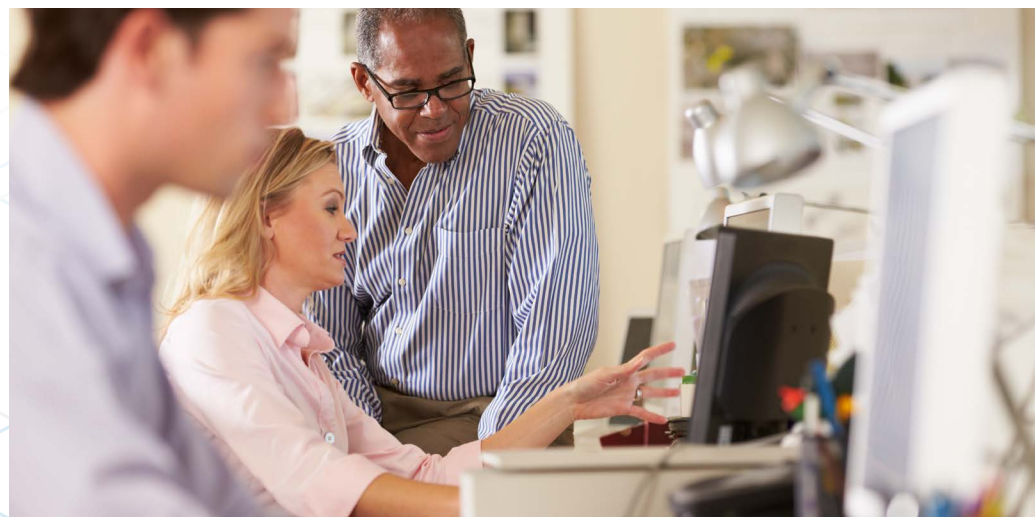
- Neduokite ir nepriimkite kyšių, neteisėto atsilyginimo ar kitokio nederamo mokesčio. Kyšis gali būti ne tik grynieji pinigai.
- Nemokėkite skatinamųjų mokesčių (nedidelių sumų mokėjimų žemo lygio valdžios pareigūnams, siekiant paspartinti ar pasirūpinti įprastais valdžios veiksmais, pvz., dokumentų tvarkymu ar licencijų arba leidimų išdavimu). Jei prašoma sumokėti skatinamąjį mokestį, praneškite apie tai Verslo etikos tarnybai, naudodamiesi [etikos ir atitikties pagalbos linija](#).
- Pasirinkite tokius partnerius, kurie laikosi mūsų aukštų standartų ir stebi savo veiksmus, kad nepažeistų mūsų politikos ir įstatymų reikalavimų - mes galime būti laikomi atsakingi už trečiųjų šalių, vykdančių verslą mūsų vardu, veiksmus.
- Būkite ypač atidūs valdžios tarnautojams (įskaitant išrinktus pareigūnus ir valstybinių įstaigų bei valstybės kontroliuojamų įmonių ar subjektų darbuotojus). Atminkite, kad kyšininkavimo veiksams, susijusiems su valstybės tarnautojais, galioja griežtesnės taisyklės ir rimtos pasekmės.

- Veskite knygas ir įrašus pakankamai detalai, kad būtų aiškus padovanotų ar gautų dovanų (ne kyšio) pobūdis.
- Jei turite klausimų apie kyšininkavimo ir antikorupcijos įstatymų taikymą, kreipkitės į savo vadovą arba [Verslo etikos tarnybą](#).

Žinokite

Kyšis gali būti ne tik grynieji pinigai, bet ir:

- *dovana*
- *parama*
- *paslauga*
- *paskola*
- *neuždirbti komisiniai ar grąžinimai*
- *darbo pasiūlymas*

Kova su kyšininkavimu ir korupcija

Etiškų sprendimų priėmimas

K.: Vienas iš mano klientų paklausė, ar mano skyriuje būtų darbo jo dukteriai. Jis pasakė, kad būtų labai dėkingas, jei galėčiau padėti, ir paglostė savo piniginę. Ką turėčiau daryti?

A.: Piniginės paglostymas yra gestas, rodantis kažką nederamo. Apie pokalbį pasikalbėkite su vadovu ar kitu kompanijos darbuotoju. Galite suteikti savo klientui informaciją apie laisvas darbo vietas, kad jo dukra galėtų kreiptis dėl darbo, kaip tai darytų visi kandidatai, o šias ribas peržengiantys dalykai būtų nederami.

Daugiau informacijos

[Antikorupcijos politika](#)

[Antikorupcijos vadovas](#)

Tarptautinė prekyba

Turime privilegiją aptarnauti klientus ir vykdyti prekybą visame pasaulyje. Tai turime daryti etiškai ir atsakingai, laikydamiesi įstatymų reikalavimų, taikomų mūsų verslui, nesvarbu, kurioje pasaulio vietoje vykdytume savo veiklą.

Jūsų atsakomybė

- Žinokite įstatymus, kurie taikomi jums. Importuodami ir eksportuodami, vadovaukitės JAV įstatymais, muitais ir apribojimais bei šalių, kuriose vykdoma verslą, prekybos įstatymais.
- Žinokite, kas dalyvauja kiekviename sandoryje ir kaip bus atliekami mokėjimai.
- Detaliai dokumentuokite importą ir eksportą. Žinokite visus specialius reikalavimus ir visada nurodykite tinkamą etiketę, dokumentus, licencijas, patvirtinimus, galutinę paskirties vietą ir naudojimą.
- Stebėkite, kad nevyktų pinigų plovimas ar nusikalstama veika (pvz., prekyba narkotikais ar teroristinė veika), nebūtų slepiamos uždirbtos pajamos, pasinaudojant mūsų teisėtai vykdoma verslo veikla.

- Jei būsite raginami dalyvauti boikote arba bus teiraujama mūsų pozicijos dėl boikoto, nedelsdami kreipkitės į „Dana“ kompanijos teisės skyrių.
- Jei turite klausimų ar nuogąstavimų dėl prekybos įstatymų ar galimų pažeidimų, susisiekite su „Dana“ kompanijos teisės skyriumi.

Pinigų plovimo požymiai

- *Sąskaitų apmokėjimas grynaisiais pinigais*
- *Mokėjimas kita valiuta*
- *Pristatymo į kitą šalį prašymas*
- *Nesusijusios šalies mokėjimai*
- *Mokėjimas didesnės nei mokėtina suma*
- *Neįprasti lėšų pervedimai*

Pastebėję šiuos požymius ar kažką neįprasto, nedelsdami praneškite apie savo nuogąstavimus.

Tarptautinė prekyba

Etiškų sprendimų priėmimas

K.: Tiekėjas paprašė atlikti mokėjimus nauju adresu, ne verslo vykdymo šalyje. Įtariu, kad tai gali būti neteisėta ar netinkama.

A.: Esate teisus būdamas įtarus. Tai gali būti pastangos išplauti pinigus arba išvengti teisinių reikalavimų. Nedelsdami kreipkitės į „Dana“ kompanijos teisės skyrių ir nekeiskite adreso, kol nebus liepta to padaryti. Jei įmanoma, daugiau nediskutuokite su tiekėju dėl užklauso.

Daugiau informacijos

Sandorių su sankcionuotomis šalimis politika

JAV Eksporto ir užsienio prekybos kontrolės politika (tik JAV)

Politinė veikla ir indėliai

„Dana“ stengiasi daryti teigiamą poveikį mūsų pasauliui, todėl mes raginame savo darbuotojus daryti tą patį. Nesvarbu, ar aktyviai remiate idėją, ar kandidatą, mes palaikome jūsų teisę prisidėti kaip asmeniui, naudojant savo laiką ir išteklius bei visada laikantis įstatymų.

Jūsų atsakomybė

- Darydami politinį pareiškimą, darykite jį savo, o ne „Dana“ vardu.
- Niekada nevykdysite politinės veiklos kompanijos, neplatinkite politinės literatūros darbo metu ir nenaudokite kompanijos turto ar lėšų savo asmeninei politinei veiklai remti.
- Neprašykite įnašų darbo metu.
- Niekada nedarykite politinių įnašų kompanijos vardu, jei neturite tam leidimo. Įstatymai, susiję su politiniu įnašu, kiekvienoje šalyje skiriasi. Todėl visus politinius įnašus už JAV ribų iš anksto turi patvirtinti vyriausiasis atitikties užtikrinimo pareigūnas.
- Niekada nedarykite kitiems spaudimo, kad jie paremtų, palaikytų idėjas, politinius kandidatus ar partijas arba jiems pasipriešintų.
- Niekada nevykdysite jokio politinio propagavimo ar lobistinės veiklos kompanijos vardu, jei nesate tam įgaliojoti.

Etiškų sprendimų priėmimas

- K.:** *Dalyvavau kandidato į vietos valdžios institucijų rinkimų vakarienoje. Šis kandidatas užima „Dana“ interesams palankią poziciją, todėl ar galiu nurodyti išlaidas už vakarienę savo išlaidų ataskaitoje?*
- A.:** Ne. Jei tai padarytumėte, tai būtų laikoma politiniu „Dana“ indėliu, kuris pažeistų mūsų politikos nuostatas. Nors jūs galite laisvai dalyvauti politiniuose lėšų rinkimo renginiuose kaip asmuo, tačiau negalite naudoti „Dana“ kompanijos turto ar lėšų arba sudaryti įspūdį, kad atstovaujate „Dana“. Jei manote, kad jūsų dalyvavimas gali sukelti interesų konfliktą arba pasirodyti netinkamas, aptarkite jį su savo vadovu.

Daugiau informacijos

Politinių įnašų politika

„Dana“ kompanijos dalyvavimas

Įvairūs įstatymai ir kiti teisės aktai riboja „Dana“ kompanijos dalyvavimą politinėje veikloje ir indėlių. Griežtai laikydamiesi įstatymų, jei reikia, valstybės vadovams išreiškiame savo poziciją atitinkamais politikos klausimais.

Tvarumas ir socialinė atsakomybė

Mes suprantame, kokį poveikį mūsų verslas gali turėti pasauliui, ir pripažįstame savo pareigą jį apsaugoti ir išsaugoti savo išteklius. Mes tikime, kad kiekvienas „Dana“ darbuotojas tausoja aplinką ir skatina tvarumą.

Jūsų atsakomybė

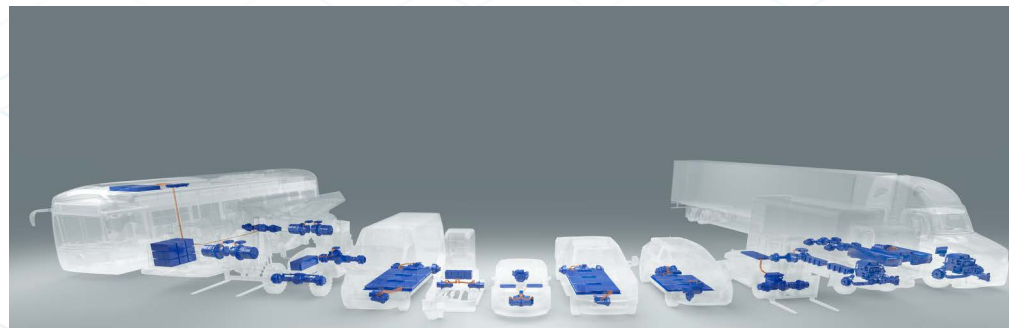
- Žinokite aplinkos apsaugos įstatymus ir reglamentus, kurie taikomi jūsų darbo vietoje, ir griežtai jų laikykitės.
- Laikykitės „Dana“ atliekų, įskaitant chemines ir pavojingas medžiagas, laikymo, tvarkymo ir šalinimo procedūrų.
- Jei dirbate su tiekėjais ar žaliavomis, praneškite apie mūsų įsipareigojimus dėl aplinkos ir skatinkite tvarumą.
- Laikykitės procesų, kuriuos nustatė jūsų objekto aplinkos valdymo sistema.

- Atsakingai naudokite mūsų išteklius, pvz., perdirbkite ar pakartotinai naudokite medžiagas ir tausokite popierių bei vandenį.
- Praneškite, jei turite pasiūlymų, kaip sumažinti mūsų daromą poveikį aplinkai, arba jei žinote apie bet kokią veiklą („Dana“ darbuotojų ar verslo partnerių), kuri galėtų pakenkti aplinkai.

Kaip kuriame geresnį pasaulį

Esame įsipareigoję tausoti aplinką:

- *efektyviai naudodami gamtos išteklius*
- *vykdydami taršos prevenciją*
- *laikydami visių aplinkos apsaugos įstatymų ir kitų teisės aktų*
- *įsipareigodami iki 2035 m. galo sumažinti bendrą metinę šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisiją daugiau nei 50 %*

Tvarumas ir socialinė atsakomybė

Etiškų sprendimų priėmimas

K.: Neseniai važiuodamas pro mūsų gamyklą, sustojau prie siuntimo ir gavimo skyriaus. Pastebėjau, kad kai kurios gaunamos naftos statinės, kurias naudojame gamybos procese ir kurios laikomos lauke, buvo apgadintos krautuvo. Statinės nenutekėjo, todėl apie tai nepranešiau. Ar turėjau tai padaryti?

A.: Taip. Nors turime darbuotojų, kurių pareiga užtikrinti, kad tinkamai vykdytume savo veiklą, kiekvienas iš mūsų turi stebėti sąlygas, kurios gali sukelti problemų. Turėtumėte pranešti gamyklos aplinkos, sveikatos ir saugos specialistui arba personalo skyriui, ką pastebėjote. Pranešus, būtų galima imtis taisomųjų veiksmų, kol padėtis netapo kritine.

Daugiau informacijos

[Tvarumo ataskaita](#)

Papildomi šaltiniai

Jei turite klausimų arba žinote ar įtariate, kad buvo pažeisti mūsų standartai, politika ar taikomi įstatymai, privalote apie tai mums pranešti. Turite keletą galimybių. Daugeliu atvejų tiesioginis vadovas turėtų būti jūsų pirmasis kontaktinis asmuo, kuris greičiausiai ir geriausiai sugebės suprasti jūsų susirūpinimą bei imtis atitinkamų veiksmų.

Taip pat galite tiesiogiai kreiptis į:

- kitą vadovą arba jūsų skyriaus vadovą;
- „Dana“ teisės skyrių;
- personalo skyrių;
- vidaus audito skyrių.

Šie trys skyriai sudaro Verslo etikos tarnybą, kuri nagrinėja jūsų problemas.

Jei jums nepatogu kalbėti su šiais darbuotojais arba jei išsakėte savo nuogąstavimus, bet nesate tikri, ar į juos buvo sureaguota, susisiekite:

Etikos ir atitikties pagalbos linija

Galima naudotis:

*telefonu: peržiūrėkite plakatus savo pastate,
kuriuose rasite telefono numerius ir skambinimo
instrukcijas
arba*

internetu: apsilankykite adresu mydana.ethicspoint.com

pagalbos linija, skirta naudotis telefonu arba internetu, kuria galima (anonimiškai, kai tai leidžia įstatymai) užduoti klausimus ar pasidalinti savo nuogąstavimais visą parą su nepriklausomu trečiųjų šalių pokalbių specialistu arba pasinaudokite internetine forma.

Užklausas dėl politikos kopijų reikia siųsti adresu sustainability@dana.com.